

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ

11. Kravets, R.A. & Romanyshyna, L.M. (2013). Lihvo-krainoznavchyi pidkhdid do vykladannia inozemnoi movy v ahranomomu VNZ [The linguistic and national going is near teaching of foreign language in agrarian Higher educational establishment]. *Scientific notes of Vinnytsia National Agrarian University. Series: Social and humanitarian sciences*, No. 2, pp. 154–166. [in Ukrainian].

12. Hunko, I.V. & Voloshyna, O.V. (2021). Zastosuvannia keis-metodu v protsesi vykladannia inozemnoi movy v

umovakh navchalno-naukovo-vyrobnychoho kompleksu “Vse-ukrainskyi naukovo-navchalnyi konsortsium” [Application of the case method in the process of teaching a foreign language in the conditions of the educational, scientific and industrial complex “All-Ukrainian scientific-educational consortium”]. *Innovative pedagogy*, No. 32, pp. 75–79. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 06.10.2023

УДК 378.6:[004:005.336.2]:373.3

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.293318>

Марина Севастьянова, аспірант кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
Надія Опушко, кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ

Цифровізація в світовому та вітчизняному контекстах торкнулася усіх галузей суспільного життя. Актуальним є формування цифрової компетенції в процесі професійної підготовки. У зв'язку з цим з'являються різноманітні терміни, скажімо, “цифрова компетенція”, “цифрова компетентність”, “цифрова грамотність”, “інформаційна грамотність” тощо. У статті здійснено науковий аналіз змісту і складових поняття “цифрова компетентність”; визначено рівні сформованості цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічних закладах вищої освіти (ЗВО). Доведено ефективність педагогічних умов формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічних ЗВО. Проаналізовано результати проведеного емпіричного дослідження, що засвідчили підвищення рівня сформованості цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів за такими критеріями: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та оцінно-рефлексивний.

Установлено, що мотивація є фактором компенсації за невисокого рівня інтелектуальних здібностей або наявності необхідних компетентностей. У зв'язку з цим необхідно проводити заходи із підвищення вмотивованості майбутніх учителів початкових класів до опанування цифровими технологіями. Констатовано, що за рівних можливостей мотивація успіху надає майбутньому вчителю вищу продуктивність.

Ключові слова: цифровізація; цифрова компетентність; інформаційні технології; педагогічні умови; підготовка майбутніх учителів початкових класів; заклади вищої освіти.

Табл. 4. Літ. 9.

Maryna Sevastianova, Postgraduate Student of the Pedagogy, Professional Education and Management of Educational Institutions Department, Vinnytsia Mykhaylo Kotsiubynskiy State Pedagogical University
Nadiia Opushko, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor, Doctoral Student of the Pedagogy, Professional Education and Management of Educational Institutions Department, Vinnytsia Mykhaylo Kotsiubynskiy State Pedagogical University

FORMATION OF DIGITAL COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS: CONDITIONS OF EFFICIENCY

Digitalization in the world and domestic contexts has affected all areas of public life. In the context of the implementation of digital education, modern society is waiting for highly competent specialists who actively use digital educational resources and tools.

For future professionals in their field, in the system of pedagogical education of Ukraine, it is important to form digital competence in the context of scientific and high-tech progress, globalization and informatization of society, the requirements of the modern labor market. The conditions for the effectiveness of the formation of digital competence depend on the activities of the teacher and students aimed at solving common problems. In this regard, various terms appear, say, “digital competence”, “digital literacy”, “digital literacy”, “information literacy”, etc. The article carries out a scientific analysis of the content and components of the concept of “digital competence”; levels of formation of digital competence of future primary school teachers in pedagogical institutions of higher education (HEI) are determined. The effectiveness of pedagogical conditions for the formation of digital competence of future primary school teachers in pedagogical HEIs has been proved. The results of the

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ

conducted empirical research have been analyzed, which showed an increase in the level of formation of the digital competence of future primary school teachers by the following criteria: motivational-value, cognitive, activity, and evaluation-reflexive.

It is established that motivation is a compensating factor for a low level of intellectual abilities or the presence of the necessary competencies. In this regard, it is necessary to take measures to increase the motivation of future primary school teachers to master digital technologies. It is stated that with equal opportunities, the motivation for success gives the future teacher higher productivity.

Keywords: digitalization; digital competence; information technology; pedagogical conditions; training of future primary school teachers; institutions of higher education.

Постановка проблеми. Одним зі стратегічних орієнтирів у реалізації освітньої політики України є прийнятий у 2015 р. державами-членами ООН документ “Сімнадцять цілей сталого розвитку”. Зокрема, однією з цілей є забезпечення всеохоплювочої й якісної освіти, заохочення до освіти впродовж життя. Зазначена мета відображається у реалізації низки національних проєктів: “Дія. Цифрова освіта”, “Цифровізація освіти (е-Грамотність)”, “Цифрова трансформація бібліотек та книговидавничої справи (е-Книга)”, “Цифрова трансформація дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти (е-Школа)”, “Всеукраїнська Школа Онлайн” тощо [2; 4].

Однією з актуальних проблем професійної підготовки сучасних фахівців є оволодіння ними цифровими ресурсами, що стануть основним засобом у їхній професійній діяльності, та в майбутній роботі навчати учнів творчо і відповідально використовувати цифрові технології в галузі інформаційних даних, цифрової комунікації, створення цифрових ресурсів, а також розв’язування проблем [9, 15]. В умовах реалізації цифрової освіти сучасне суспільство чекає на компетентних професіоналів, які активно використовують інформаційно-комунікаційні та цифрові технології. Такими фахівцями мають стати і вчителі початкових класів. Саме вони закладають підґрунтя для формування інтелектуальної, різнобічно розвиненої особистості. Вчителі початкових класів формують в учнів мотивацію до подальшого навчання. Для цього вони повинні володіти сучасними технологіями й освітніми інноваціями, що безпосередньо пов’язані з процесами цифровізації освіти. Учителі початкових класів, як і фахівці інших галузей, мають володіти навичками використання цифрових технологій для виконання професійних завдань, причому проєктувати ІКТ в освітню практику, що зумовлює адаптацію особистості до життя в інформаційному суспільстві [7, 15].

Однак їхнє найголовніше завдання – не лише самим володіти ними, а й навчити цього своїх учнів. Ураховуючи ключову роль вчителя у впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО), цифрова компетентність нині є головним елементом педагогічної освіти.

Аналіз останніх досліджень. Необхідність цифровізації освіти та формування цифрової компетенції педагогів закріплена у нормативних документах

(закони України “Про вищу освіту” (2017), “Про Національну програму інформатизації”, Концепція “Нова українська школа” тощо). Цифровізаційні процеси в освіті займають пріоритетне місце і в наукових дослідженнях. Вітчизняні науковці В. Биков, Р. Гуревич, А. Гуржій, М. Жалдак, Н. Ничкало, С. Литвинова, О. Спірін, С. Сисоєва, Ю. Силенко, Я. Романцова, О. Лисицька, Я. Гарбич та ін. у своїх дослідженнях наголошують на важливості цифрових технологій у підготовці майбутніх фахівців, обґрунтовують змістову структуру понять “цифровізація”, “цифрові технології”, “цифрова компетентність”, “цифрова грамотність” тощо. І. Воронькова, О. Базелюк, О. Браславська, Н. Морзе, Л. Озерова, А. Самко та ін. вивчають актуальні питання формування цифрової компетентності майбутніх педагогів та аргументують її важливість для подальшого розвитку суспільства.

Мета статті полягає у перевірці ефективності педагогічних умов, створених для підвищення рівня формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів.

Виклад основного матеріалу. У процесі дослідження нами встановлено, що ефективна підготовка майбутніх учителів початкових класів буде здійснюватися за таких педагогічних умов: підвищення мотивації студентів до вивчення дисциплін інформаційно-комунікаційного циклу; вдосконалення змісту навчання майбутніх учителів відповідно до сучасних вимог суспільства; міжпредметна інтеграція дисциплін на основі цифровізації та використання інноваційних педагогічних технологій.

Реалізація зазначених умов здійснювалася експериментально в межах двох етапів: констатувального та формувального. На першому з них охарактеризовано вибірку здобувачів освіти експериментальної групи (ЕГ) і контрольної групи (КГ), а також розроблено діагностичний інструментарій за відповідними критеріями і виокремленими компонентами цифрової компетентності для вимірювання рівнів розвитку цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічних ЗВО. На другому етапі використовувалися показники, що характеризують компоненти цифрової компетентності в групах ЕГ і КГ.

Цифрова компетентність має формуватися в учнів ще в ЗЗСО, а найкращими її провайдерми є вчителі початкових класів, які самі мають нею володіти на високому рівні. З огляду на це підготовку

**ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ**

майбутніх учителів початкових класів треба проаналізувати з точки зору змісту навчання і здійснити педагогічний експеримент, спрямований на впровадження моделі та педагогічних умов формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів. У зв'язку з цим нами здійснено дослідницько-експериментальну роботу, що включала таке:

1. Підготовчий етап.

2. Проведення діагностичних заходів у КГ та ЕГ групах із метою визначення наявного рівня цифрової компетентності здобувачів освіти на початку експерименту за допомогою анкетування та виявлення оцінки початкового рівня ролі особистісної якості та значення цифрової компетентності (констатувальний етап).

3. Поетапне формування цифрової компетентності в освітній діяльності здобувачів освіти шляхом створення педагогічних умов. Аналіз і оцінка результатів освітньої діяльності за допомогою педагогічних умов формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічних ЗВО, формулювання висновків (формувальний етап педагогічного експерименту).

Як зазначає Е. Панасенко, "...педагогічний експеримент – це комплексний багатокомпонентний метод дослідження, призначений для об'єктивної та доказової перевірки вірогідності гіпотези, теоретичних конструкцій, уточнення окремих висновків наукової теорії, який є ієрархічно організованим та контрольованим процесом науково-педагогічної діяльності. Виходячи з комплексної природи експерименту, в одному й тому самому педагогічному експерименті реалізуються декілька (або всі) функції: перевіряється істинність теоретичних тверджень дослідника, оновлюється зміст педагогічної науки, по-іншому пізнається сутність взаємозв'язків педагогічних явищ, висувуються нові припущення,

по-новому тлумачаться факти. Дослідник повинен забезпечити єдність організації педагогічного експерименту та реального освітнього процесу, проводити експеримент в умовах, які дають змогу використовувати його результати у масовій освітній практиці [6, 214].

Експеримент як самостійний метод характеризується такими ознаками:

– діяльність, що організована на основі наукових даних у відповідності з теоретично обґрунтованою гіпотезою;

– запланований вплив на досліджуваний об'єкт, створення нових явищ тощо;

– глибокий аналіз та теоретичне узагальнення одержаних результатів;

– можливість багаторазового повторення;

– дотримання точно врахованих і змінюваних умов [5].

Науковці О. Кошка та В. Красовська вважають, що "ефективність використання експериментального методу в педагогічних дослідженнях безпосередньо пов'язана як з глибиною теоретичних знань про об'єкт експериментування, так і з розвитком методів і технічних засобів проведення експерименту" [3, 17]. В експерименті на різних етапах взяли участь 494 студенти та 29 викладачів педагогічних ЗВО.

На констатувальному етапі створено вибірки здобувачів освіти в ЕГ і КГ, розроблено діагностичний інструментарій за відповідними критеріями та виокремленими компонентами цифрової компетентності для вимірювання рівнів її сформованості. Під час поділу на дослідні групи були враховані результати діагностичного тестування з профільного предмету "Комп'ютерно-орієнтовані технології навчання", проведеного серед студентів перших курсів спеціальності "Початкова освіта" за останні 5 років, які демонстрували низькі показники. Результати цього дослідження представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Результати діагностичного тестування з профільного предмету "Комп'ютерно-орієнтовані технології навчання" серед студентів перших курсів спеціальності "Початкова освіта"

Навчальний рік	Частка			
	0–40 % Незадовільно	41–60 % Задовільно	61–80 % Добре	81–100 % Відмінно
2018–2019	64	29	7	0
2019–2020	27	53	20	0
2020–2021	71	14	14	1
2021–2022	10	30	50	10
2022–2023	12	29	41	18

Низькі результати пов'язані з тим, що понад 80 %, здобувачів освіти, є випускниками шкіл із сільської місцевості, де відсутня можливість підключення до мережі Інтернет або низька швидкість передачі даних і стільникового зв'язку. Для оціню-

вання рівня формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічних ЗВО був визначений діагностичний інструментарій, представлений у табл. 2, що включає низку валідних методик.

**ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ**

Таблиця 2

**Діагностичний інструментарій для вимірювання рівня формування
цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічних ЗВО**

Компонент цифрової компетентності	Методика оцінювання рівня цифрової компетентності
Мотиваційно-ціннісний	Методика К. Замфір у модифікації А. Реан.
Когнітивний	Модифікований тест Microsoft "Digital Literacy".
Діяльнісний	Експертне оцінювання практичних навичок використання ресурсів за умов цифрової трансформації освіти.
Оцінно-рефлексивний	Модифікований опитувальник О. Карпова щодо визначення рефлексивності особистості.

На основі цих методик на констатувальному етапі педагогічного експерименту здійснювалася діагностика початкового рівня сформованості цифрової компетентності майбутніх учителів початко-

вих класів. Результати оцінювання рівня сформованості мотиваційно-ціннісного компонента цифрової компетентності майбутніх учителів відображено у табл. 3.

Таблиця 3

**Результати визначення в респондентів ЕГ і КГ рівнів сформованості цифрової компетентності
майбутніх учителів початкових класів у педагогічних ЗВО за мотиваційно-ціннісним критерієм
(листопад 2021 р., констатувальний етап педагогічного експерименту)**

Групи	Загальна кількість респондентів у групі	Рівні					
		низький		середній		високий	
		Кількість	У %	Кількість	У %	Кількість	У %
ЕГ	249	151	60,64	91	36,55	7	2,81
КГ	245	148	60,41	89	36,33	8	3,26

Діагностику рівня сформованості когнітивного компонента цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів провели за допомогою модифікованого тесту Microsoft "Digital Literacy", який виявляє рівень цифрової грамотності у студентів. Сертифікаційний тест Microsoft – це безкоштовний та електронний курс, розміщений у відкритому доступі в мережі Інтернет [8]. Варто зазначити, що в результаті вивчення курсу студенти оволодівають базовими поняттями цифрової технології й практичними навичками роботи з цифровими гаджетами тощо.

Аналіз результатів констатувального етапу експерименту засвідчив недостатній рівень володіння можливостями використання цифрових освітніх ресурсів здобувачами освіти, що актуалізувало необхідність апробації педагогічних умов формування цифрової компетентності майбутніх учителів. Розгляньмо показники, що характеризують компоненти цифрової компетентності в групах ЕГ і КГ. Дослідження рівня розвитку мотиваційно-ціннісного компонента цифрової компетентності здійснювали за допомогою методики К. Замфіра в модифікації А. Реана. Результати діагностики наведені в табл. 4.

Таблиця 4

**Результати визначення в респондентів ЕГ і КГ рівнів сформованості
цифрової компетентності майбутніх учителів за мотиваційно-ціннісним критерієм
(формульальний етап педагогічного експерименту)**

Групи	Загальна кількість	Рівні					
		низький		середній		високий	
		Кількість	У %	Кількість	У %	Кількість	У %
ЕГ	249	71	28,51	118	47,39	60	24,10
КГ	245	124	50,61	104	42,45	17	6,94

Аналіз результатів оцінювання рівнів розвитку цифрової компетентності майбутніх учителів по-

чаткових класів з урахуванням педагогічної освіти констатував такі зміни в ЕГ:

– переважна більшість майбутніх учителів початкових класів виявили позитивну установку на самореалізацію в освітній діяльності. Із зацікавленістю розробила проєкт із застосуванням засобів цифрових освітніх ресурсів. Здобувачі освіти також брали активну участь у проведених інтелектуальних іграх, під час яких відпрацьовували довірливе ставлення між викладачем та здобувачами освіти, сформували практичні навички застосування цифрових освітніх ресурсів;

– чимало здобувачів освіти прагнули до визначення мети, стратегії освітнього процесу й практичних навичок використання цифрових освітніх ресурсів. Під час реалізації діяльності з розвитку цифрової компетентності приділяли увагу відпрацюванню прогалін у знаннях студентів і спільно досягали поставленої мети, що підвищило мотивацію здобувачів освіти до використання можливостей цифрових освітніх ресурсів. На завершення дослідження у здобувачів освіти спостерігалось підвищення пізнавальної активності та працездатності;

– під час виконання та захисту проєктів здобувачі освіти ЕГ виявили творчий підхід, самостійність і відповідальність у розв'язанні практичних завдань і використанні цифрових освітніх ресурсів.

Висновки. Одержані результати експерименту, динаміка розвитку цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів дають підставу дійти висновку, що цілеспрямована організація освітньої діяльності, реалізація педагогічних умов формування цифрової компетентності з урахуванням специфіки педагогічної освіти забезпечує підвищення рівнів сформованості досліджуваної компетентності в майбутніх учителів. Мультимедійні комп'ютерні програми і телекомунікаційні технології відкривають майбутнім педагогам доступ до нетрадиційних джерел інформації – електронних гіпертекстових підручників, освітніх сайтів, систем дистанційного навчання, використання яких підвищуватиме ефективність навчання, сприятиме формуванню в процесі навчання цифрової компетентності здобувачів та надасть нові можливості для їхнього творчого зростання.

До перспективних напрямів подальших досліджень відносимо розробку конкретних практичних рекомендацій щодо формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі теоретичної та практичної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Браславська О., Озерова Л. Формування цифрової компетентності майбутніх педагогів у закладах вищої освіти. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2022. С. 126–135. URL: <https://doi.org/10.31499/2307-4914.1.2022.25848> (дата звернення: 16.10.2023)
2. Воронікова І.П. Умови формування цифрової компетентності вчителя у післядипломній освіті. *Відкри-*

те освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. № 6. С. 101–118.

3. Кошка О.А., Красовська В.Ю. Педагогічний експеримент у системі інноваційної освітньої діяльності. Хмельницький: ХОППО, 2014. 126 с.

4. Морзе Н. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (проєкт). *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2019. Спец. вип. С. 1–53.

5. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ: ІТЗН, 2007. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/421/1/PolnyText.pdf> (дата звернення: 16.10.2023).

6. Панасенко Е.А. Експеримент у системі методів наукового дослідження в історико-педагогічній думці радянської доби. *Витоки педагогічної майстерності: збірник наукових праць*. Полтава, 2011. С. 209–215.

7. Силенко Ю., Романцова Я., Лисицька О., Гарбич Я. Інформаційне освітнє середовище як платформа реалізації інформаційно-комунікаційних технологій у ЗВО. *Молодь і ринок*. 2023. № 6–7 (214–215). С. 67. URL: <http://mir.dsru.edu.ua/article/view> (дата звернення: 17.10.2023)

8. Digital Literacy Standard Curriculum Version 4. Електронний освітній курс Microsoft “Digital Literacy”. URL: <https://www.microsoft.com/en-us/DigitalLiteracy/curriculum4.aspx> (дата звернення: 17.10.2023 р.)

9. Morze N., Bazeliuk O., Vorotnikova I., Dementiivska N., Zakhar O., Nanaieva T., Pasichnyk, O. & Chemikova L. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника. *Електронне наукове фахове видання “Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету”*. 2019. pp. 1–53. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s39> (дата звернення: 17.10.2023)

REFERENCES

1. Braslavskaya, O. & Ozerova, L. (2022). Formuvannya tsyvrovoi kompetentnosti maibutnix pedahohiv u zakladakh vyshchoi osvity [Formation of digital competence of future teachers in higher education institutions]. *Problems of modern teacher training*, pp. 126–135. Available at: <https://doi.org/10.31499/2307-4914.1.2022.25848> (Accessed 16 Oct. 2023). [in Ukrainian].
2. Vorotnykova, I.P. (2019). Umovy formuvannya tsyvrovoi kompetentnosti vchytelia u pisladyplomnii osviti [Conditions for the formation of the teacher's digital competence in postgraduate education]. *Open educational e-environment of a modern university*. No. 6. pp. 101–118. [in Ukrainian].
3. Koshka, O.A. & Krasovska, V.Yu. (2014). Pedahohichniy eksperyment u systemi innovatsiinoi osvithnoi diialnosti [Pedagogical experiment in the system of innovative educational activity]. *Khmelnitsky*, p. 126. [in Ukrainian].
4. Morze, N. (2019). Opys tsyvrovoi kompetentnosti pedahohichnoho pratsivnyka (proiekt) [Description of the digital competence of the pedagogical worker (project)]. *Open educational e-environment of a modern university*. Special. pp. 1–53. [in Ukrainian].
5. Metodychni rekomendatsii z orhanizatsii ta provedennia naukovo-pedahohichnoho eksperymentu [Guidelines for the organization and conduct of scientific and pedagogical experiment]. Kyiv, 2007. Available at: <http://lib.iitta.gov.ua/421/1/PolnyText.pdf> (Accessed 16 Oct. 2023) [in Ukrainian].
6. Panasenko, E.A. (2011). Eksperyment u systemi metodiv naukovoho doslidzhennia v istoriko-pedahohichnii dumtsi radianskoi doby [Experiment in the system of methods of scien-

КОНКУРС ФАХОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЯК МАЙДАНЧИК ОПРИЛЮДНЕННЯ ПЕДАГОГОМ ВЛАСНИХ ДОСЯГНЕНЬ

tific research in historical and pedagogical thought of the Soviet era]. *The origins of pedagogical skill. Collection of scientific works*. Poltava, pp. 209–215. [in Ukrainian].

7. Sylenko, Yu., Romantsova, Ya., Lysytska, O. & Harbych, Ya. (2023). Informatsiine osvitchne seredovyshe yak platforma realizatsii informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u ZVO [Information educational environment as a platform for the implementation of information and communication technologies in higher education]. *Youth and the market*. No. 6–7 (214–215). pp. 67. Available at: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view> (Accessed 17 Oct. 2023) [in Ukrainian].

8. Digital Literacy Standard Curriculum Version 4. Microsoft electronic educational course “Digital Literacy”. Available

at: <https://www.microsoft.com/en-us/DigitalLiteracy/curriculum4.aspx> (Accessed 17 Oct. 2023) [in English].

9. Morze, N., Bazeliuk, O., Vorotnikova, I., Dementiievska, N., Zakhar, O., Nanaieva, T., Pasichnyk, O. & Chernikova, L. (2019). Opys tsyfrovoy kompetentnosti pedahohichnoho pratsivnyka [Description of the digital competence of the pedagogical worker]. *Electronic scientific professional publication “Open educational e-environment of a modern university”*, pp. 1–53. Available at: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s39> (Accessed 17 Oct. 2023). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 18.10.2023

УДК 374.1

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.293323>

Тетяна Мастеркова, викладач кафедри
суспільно-гуманітарних дисциплін
Комунального закладу “Житомирський ОІППО”
Житомирської обласної ради

КОНКУРС ФАХОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЯК МАЙДАНЧИК ОПРИЛЮДНЕННЯ ПЕДАГОГОМ ВЛАСНИХ ДОСЯГНЕНЬ

У статті охарактеризовано забезпечення зростання професійної компетентності педагогів через участь у конкурсі фахової майстерності “Учитель року”, можливості формування авторської позиції щодо здійснення власної педагогічної діяльності, сприяння розвитку професійної компетентності. Визначено особливості діяльності організаційного комітету I туру конкурсу із забезпечення відкритості перебігу змагань, прозорості в роботі журі та відзначення переможців, лауреатів і фіналістів. Визначено мотиваційні складові, які впливають на бажання педагогів долучитися до участі в змаганнях, зокрема можливість здійснення педагогічного демонстрування власного професійного вдосконалення, використання моделей та прийомів обміну передовим педагогічним досвідом для організації навчального процесу у загальноосвітньому закладі.

Ключові слова: професійна компетентність; оргкомітет; конкурс; передовий педагогічний досвід.

Рис. 1. Літ. 10.

Tatyana Masterkova, Lecturer of the Social and
Humanitarian Branch of Science Department,
Communal Educational Institution
“Zhytomyr Regional In-Service Teachers’ Training Institute”,
Zhytomyr Regional Council

COMPETITION OF PROFESSIONAL SKILLS AS GROUND FOR PUBLISHING THE TEACHER’S OWN ACHIEVEMENTS

The article describes ensuring the growth of the professional competence of teachers through participation in the “Teacher of the Year” competition, the possibility of forming an author’s position regarding the implementation of one’s own pedagogical activity, promoting the development of professional competence. The need to demonstrate the professional skill of a teacher in an institution of general secondary education today takes on a new meaning in the aspect of implementing the requirements of the Law of Ukraine “On Education”, the order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated 23.12.2020, No. 2736 On the approval of the professional standard for the professions “Teacher of primary classes of an institution of general of secondary education”, “Teacher of a general secondary education institution”, “Teacher of primary education (with a diploma of a junior specialist)”, order of the Ministry of Education and Science dated 09.09.2022, No. 805 “On approval of the provision on the certification of teaching staff”. The peculiarities of the activity of the organizing committee of the 1st round of the Competition to ensure the openness of the competition, transparency in the work of the jury and recognition of winners, laureates and finalists have been determined. The effectiveness of the personal approach of each competitor in determining their own pedagogical idea, the argumentation of the chosen forms and methods, taking into account age characteristics during such competitive competitions as “Methodical practicum”, “Methodical impromptu”, “Workshop”, which require participants to have real professional mobility, is characterized, ability to reflect, creativity. According to the results of the survey of potential participants of the first round of the “Teacher of the Year” competition in the Zhytomyr region, motivational components were determined that affect the desire of teachers to participate in the competition, in particular, the possibility of pedagogical